

OMSLAG

Het heiligenboek

Juan Diego Cuauhtlatoatzin. De heilige indiaan Tom Zwaenepoel

Geboren wordt Juan Diego omstreeks 1474, in de omgeving van Mexico-Stad. Nadat Spanjaarden zijn land hebben veroverd, laten de arme indiaan en zijn vrouw zich dopen. Dat geschiedt in 1524. Op 9 december 1531 stapt hij, inmiddels weduwnaar geworden, uit het dorp Tolpetlac naar de hoofdstad. Op de 'neusvormige heuvel' Tepeyac ziet hij een stralende, door een regenboog omringde wolk en hoort hij harpenklanken en engelenzangen. Een bevallige donkere vrouw, gekleed als een Aztekenprinses, vraagt in zijn indianentaal om naar bisschop Zumarraga te trekken met het verzoek op deze plaats een kapel te bouwen. Iedereen die hier komt bidden, zegt de dame nog, zal door haar worden beschermd.

Na het aanhoren van dit verhaal verlangt de sceptische bisschop bewijzen. Wanneer Maria drie dagen later opnieuw verschijnt, geeft ze Juan Diego de opdracht bloeiende rozen te plukken op de met sneeuw bedekte heuvel. Ze schikt de bloemen in zijn mantel en vraagt hem de rozen als bewijs naar Zumarraga te brengen. Wanneer Juan Diego in het bijzijn van de bisschop zijn mantel

opent, vallen de rozen op de grond en is op de mantel het gezicht van Maria te zien. Nog in hetzelfde jaar laat de bisschop een kapel optrekken.

Tot aan zijn dood in 1548 leeft Juan Diego als boeteling en kluisenaar in een hut nabij de kerk en ontfermt hij zich over de eerste pelgrims. Hij wordt begraven in de eerste kerk die gewijd is aan de Nuestra Señora de Guadalupe. Vanaf 1695 wordt op deze plek een grote basiliek opgetrokken, waarin Juan Diego's mantel een ereplaats krijgt. Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe is beschermheilige van Mexico (1754) en Latijns-Amerika (1910). Juan Diego, die vaak afgebeeld wordt in indianenponcho met daarop het ingeprente gezicht van Maria, werd in 1990 zalig en in 2002 heilig verklaard door Joannes-Paulus II.

Het verhaal van Juan Diego is voor de indianen een bevrijdingsverhaal. Maria verschijnt tien jaar na de verovering van Mexico door de Spanjaarden. Hiervoor kiest zij de Tepeyac-heuvel: een voormalig heiligdom van de Aztekgodin Tonantzin ('onze eerbiedwaardige moeder') dat door de Spaanse veroveraars werd vernietigd. Maria staat aan de kant van de

indianen: ze spreekt hun taal (het Náhuatl) en laat haar beeltenis achter op een indianenponcho, een van origine Zuid-Amerikaans kledingstuk uit een rechthoekige doek met opening voor het hoofd. Ze helpt de Latijns-Amerikaanse bevolking bij haar zoektocht naar menselijke waardigheid en een betere toekomst. Ze is de centrale sleutelfiguur van de christianisatie van Latijns-Amerika. Door Maria's afbeelding en woorden bekeren in zeven jaar tijd negen miljoen indianen zich.

De eerste heilige indiaan van het Amerikaanse continent met de symbolische namen Juan ('God is genadig'), Diego ('God beschermt') en Cuauhtlatoatzin ('hij die spreekt als een adelaar') is omstreden. Kritische stemmen twifelen al lang aan zijn bestaan. Juan Diego's beschrijvingen van de Mariaverschijningen zijn weliswaar door zijn vriend Antonio Valeriano tussen 1540 en 1550 in de tekst Nican Mopohua vastgelegd, maar het origineel is verdwenen. Ook het doek met de beeltenis van de Maagd van Guadalupe roept vragen op. Geen van de honderden wetenschappelijke onderzoeken kan uitleggen hoe dit beeld op het gewaad tevoorschijn

is gekomen, in elk geval zijn er geen kleursporen te bespeuren. Even raadselachtig is de staat van de mantel, die na aanraking door miljoenen pelgrims en het contact met vocht en roet van kaarsen schittert als nooit voorheen. Doorgaans valt een dergelijk stoffen kleed na ongeveer twintig jaar uit elkaar.

Voor sommigen is Juan Diego niet meer dan een cultus, een mythe of een uitvinding van Zumarraga, om de bouw van de kerk in het teken van de christianisatie te legitimeren. Veel indiaanse katholieken zien de ontkenning van het bestaan van 'hun' heilige als racisme. Ondanks alle commotie is Guadalupe met jaarlijks zowat veertien miljoen pelgrims een van de meest bezochte rooms-katholieke bedevaartsoorden van de wereld.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

2 mei, 20.15 uur, IKON via Nederland 2. Van 11 juni tot 11 juli zullen miljoenen ogen gericht zijn op Zuid-Afrika, als daar het wereldkampioenschap voetbal wordt gespeeld. Met dat voetbal wil Afrika zich op een positieve manier op de kaart plaatsen. De kijker krijgt straks alvast jonge, succesvolle Afrikanen aan de bal te zien, die zich kunnen meten met de rest van de wereld. Maar hoe zit het met hun generatiegenoten elders op het continent? In een serie van zes afleveringen reist Paul Rosenmöller door het hart van Afrika. Een reis van Noord naar Zuid, van Egypte naar Zuid-Afrika, van Cairo naar Kaapstad. Hoe ziet de jonge generatie Afrikanen de toekomst? Welke kansen liggen er? In aflevering 3 van *Paul Rosenmöller en het hart van Afrika* komt het explosieve Sudan aan bod. Een ruzie om gestolen koeien kan zo maar uitlopen op een nieuwe strijd.

De vrome kudde

Stel je voor Ingezonden door Annie Van Singel

Stel je eens voor wat er zou gebeuren, als we met onze Bijbel op dezelfde manier zouden omspringen als met ons mobielje. Dat zou betekenen dat we:

- onze Bijbel constant op zak zouden hebben
- er meermaals daags een blik in zouden werpen
- meteen naar huis of kantoor zouden snellen, als we hem hadden vergeten
- hem zouden gebruiken voor het verzenden van berichten naar onze vrienden
- hem zouden behandelen alsof we nooit zonder hem hadden kunnen leven
- hem aan onze kinderen zouden meegeven, voor hun veiligheid en om met hen te kunnen communiceren.

In tegenstelling tot een gsm heeft een bijbel nooit storing op het netwerk. Op elke locatie is er verbinding. We hoeven ons geen zorgen te maken over het beltegoed, want Jezus heeft de rekening al betaald en wij kunnen onbepert bellen.

Huwelijk Ingezonden door Jan Umans

Mevrouw Van Snick heeft net een woordenwisseling gehad met haar man. Ze gaat in de fauteuil liggen en begint te huilen. Zegt Van Snick:

- 't Is altijd hetzelfde, als de wind gaat liggen, begint het te regenen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: CARGODOOR

leesvoer	insecten-eter	voor-voegsel	rondhout	zuivel-product	gezet
hemelkleur	serie	sierlijkheid		dierlijk vet	
→	↻ 9	↓	↻ 2	↓	↻ 6
veembewijs		tegen	→		↻ 7
geraamte		gevoelvol	↓	vreemd	→
→				deel van Nederl.	
maanstand	↻ 8	schenker	→		rivier in Rusland
→		stand der edelen	→		vulkaan op Sicilië
gravure	vlug			getijde	↻ 1
	groente			zangnoot	
rund	↓	bedrijfsconcentratie	→	↓	dyne
		editie			↓
→		↻ 3	verwonding	→	
ingedikt vruchtensap			geestdrift	→	↻ 5
losplaats					

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---